യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 3✓
(ഉത്പത്തിപ്രകരണമ്)/സർഗം116✓

ശ്രീരാമ ഉവാച .
രാജസൂയ-ഫലം പ്രാപ്തം(ൽ) ലവണേന കില+ പ്രഭോ .
പ്രമാണം(ങ്) കിമി-വാത്ര- സ്യാത്/കല്പനാ-ജാല-ശമ്ബരേ .. 1

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

യദാ ശാമ്/ബരികഃ(ഖ്) കാലേ സംപ്രാപ്തോ ലാവണീം സഭാമ് .
തദാഹ-മവസം(ൻ) തത്ര തത്/പ്ര+ത്യ+ക്ഷേണ ദൃഷ്ടവാൻ .. 2

അഹം സ+ദ്യൈസ്/തതസ്-ത+ത്ര ഗതേ ശാമ്ബരി-കർമണി .
കിമേത-ദിതി യ+ത്നേന പൃഷ്ട+ശ്ച ലവണേന ച .. 3

ചി+ന്ത-യി+ത്വാ മയാ ദൃഷ്ട്വാ ത+ത്ര തത്/കഥിതം(ൾ) തതഃ .
ശ്രൃണു ത+ത്തേ+ പ്രവ+ക്ഷ്യാമി രാമ ശാമ്ബ-രികേ-ഹിതമ് .. 4

രാജ-സൂയസ്യ കർ/താരോ/ യേ ഹി തേ+ ദ്വാദ-ശാബ്ദികമ് .
ആപദ്-ദുഃഖം പ്രാപ്നു-വ+ന്തി നാനാ-കാര+വ്യഥാ-മയമ് .. 5

അതഃ(ശ്) ശ+ക്രേണ ഗഗനാദ്-ദുഖായ ലവണ+സ്യ സഃ .
പ്രഹിതോ ദേവ-ദൂതോ ഹി രാമ ശാമ്ബരികാ-കൃതിഃ .. 6

രാജ-സൂയ+ക്രിയാ-കർതുസ്/ത+സ്യ ദ+ത്ത്വാ മഹാപദമ് .
അഗ+ച്ഛത്-സ നഭോ-മാർഗം/ സുര-സി+ദ്ധ-നിഷേവിതമ് .. 7

(Vakyams-വാക്യം)

തസ്മാത്/പ്ര+ത്യ+ക്ഷ-മേവൈ+ത/+ദ്രാമ നാ+ത്ര സംദേ-ഹോ/സ്തി . മനോ-ഹി വില+ക്ഷണാനാം(ങ്) ക്രിയാണാം(ങ്)
കർതൃ ഭോ+ക്തൃ ച തദേവ
നിർ-ഘൃ+ഷ്യ സംശോ+ധ്യ ചി+ത്ത-ര+ത്ന-മിഹ ഹിമ-കണ-മിവാതപേന
വിലീ-നതാം വിവേ-കേന നീ+ത്വാ പരം ശ്രേയഃ(ഫ്) പ്രാപ്സ്യസി .

ചി+ത്തമേവ സകല-ഭൂതാ-ഡംബര-കാരിണീ-മവി+ദ്യാം വി+ദ്ധി .

സാ വിചി+ത്ര-കേ+ന്ദ്ര-ജാല-വശാ-ദിദ-മുത്-പാദയതി .
അവി+ദ്യാ-ചി+ത്ത-ജീവ-ബു+ദ്ധി-ശബ്ദാനാം/ ഭേദോ

നാസ്തി വൃ+ക്ഷ-തരു-ശ-ബ്ദയോ-രിവേതി+ ജ്ഞാത്വാ
ചി+ത്ത-മേവ-വിക+ല്പനം(ങ്) കുരു .
അ+ഭ്യു-ദിതേ ചി+ത്തവൈ/മ+ല്യാർക-ബിമ്ബേ
സകല+ങ്ക വിക+ല്പോത്ഥ-ദോഷ-
തിമിരാ-പഹ-രണം(ൻ) ന തദസ്തി രാഘവ യ+ന്ന ദൃ+ശ്യതേ
യ+ന്നാ+ത്മീ+ക്രിയതേ യ+ന്ന പരി+ത്യ+ജ്യതേ യ+ന്ന+ മ്രിയതേ
യന്നാ-ത്മീയം(യ്) യ+ന്ന പര-കീയം സർവം സർവദാ സർവോ ഭവതീതി
പരമാർഥഃ .. 8

ഭാവ-രാശിസ്-തഥാ ബോധഃ(സ്) സർവോ യാ+ത്യേക-പി+ണ്ഡതാമ് .
വിചിത്ര-മൃദ്-ഭാ+ണ്ഡ-ഗണോ യഥാ്പ+ക്വോ ജലേ+ സ്ഥിതഃ .. 9

ശ്രീരാമ ഉവാച .
ഏവം മനഃ(ഫ്)-പരി+ക്ഷയേ സകല-സുഖ-ദുഃഖാനാ-മന്തഃ(ഫ്)
പ്രാ+പ്യത ഇതി ഭവതാ+ പ്രോക്തം(ൻ) തത്/കഥം
മഹാത്മംശ്-ചപല-വൃ+ത്തി-രൂപ-സ്യാ+സ്യ മനസോ്സ+ത്താ ഭവതി .. 10

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

രഘു-കുലേ+ന്ദോ ശൃണു മനഃ(ഫ്)പ്രശ-മനേ യുക്തിം(യ്) യാം(ഞ്)
ജ്ഞാ+ത്വാ+ സ്വ+സ്വാ-ചാര-ദൂരേ മനഃ(സ്)സം(ൻ)ധിരയ-മേഷ്യസി .. 11

ഇഹ ഹി താവദ്/ബ്ര+ഹ്മണഃ(സ്) സർവ-ഭൂതാനാം(ൻ) ത്രിവിധോത്/പത്തി-
രിതി തത്/പൂർവോ+ക്തമ് .. 12

ത+ത്രേദം-പ്രഥമയാ മനഃ(ഖ്)ക+ല്പനയാ ദേഹീതി സാ+ ബ്രഹ്മ-
രൂപിണീ സംക+ല്പ-മയീ ഭൂ+ത്വാ യദേവ സംക+ല്പയതി തദേവ
പ+ശ്യതി തേനേദം ഭുവനാ-ഡമ്ബരം(ങ്) ക+ല്പ്യതേ .. 13

ത+ത്ര-ജനന-മരണ-സുഖ-ദുഃഖ-മോഹാദികം സംസരണം(ങ്)
കല്പ-യ+ന്തീ ക+ല്പാനു-രചനാ ബഹു-നാമ-മ+ന്ഥരം സ്ഥി+ത്വാ+ സ്വയം
വിലീയതേ ഹിമ-കണികേ-വാത-പഗതാ .. 14

കാലോദിതഃ(സ്) സംകല്പ-വശാത്/ പുന-ര+ന്യ-തയാ ജായതേ
സാപി പുനർ/വിലീയതേ പുനര+പ്യുദേതി സൈവേതി ഭൂയോ-
ഭൂയോ്നു-സംസര+ന്തീ+ സ്വയ-മുപ-ശാ+മ്യതി .. 15

ഇ+ത്ഥ-മന+ന്താ+ ബ്രഹ്മ-കോടയോ്+സ്മിൻ/
ബ്രഹ്മാ+ണ്ഡ്യ്+ന്യേഷു ച സമതീതാ ഭവി+ഷ്യ+ന്തീതി സ+ന്തി
ചേതരാ അന+ന്താ-യാസാം/ സംഖ്യാപി ന വിദ്യതേ .. 16

ഏവ-മസ്യാം(ൻ) താദൃശി വർത-മാനായാ-മീ+ശ്വരാ-ദാഗ+ത്യ-ജീവോ
യഥാ ജീ+വ്യതേ വിമു+ച്യതേ ത+ച്ഛുണു .. 17

ബ്ര+ഹ്മണോ മനഃ(ശ്)ശ+ക്തി-ര+ഭ്യു-ദിതാ പുരഃ(സ്)സ്ഥിതാകാശ
ശ+ക്തി/മവലമ്ബ്യ ത+ത്ര+സ്ഥ/പവന-താനു-പാതിനീ
ഘന-സംക-ലത്വം(ങ്) ഗച്ഛതി .. 18

തതഃ(ഫ്) പുരഃ(ഫ്)പ്രാപ്ത-ഭൂത-ത+ന്മാ+ത്ര-പഞ്ചകതാ-മേ+ത്യാന്തഃ(ഖ്)
കര-ണതാം(ൻ) നീ+ത്വാ സാ+ത്വ-സൂ+ക്ഷ്മാ പ്രകൃതിർ/ഭൂത്വാ ഗഗന-പവന-
തേജോരൂപ-താസം(ങ്)കല്പാത്/
പ്രാലേയ-രൂപതാ-മുപേ+ത്യ ശാ+ല്യോ-ഷധിം(വ്)
വിശന്തീ+ പ്രാണിനാം(ങ്) ഗർഭതാം(ഞ്) ച ഗ+ച്ഛതി .. 19

ജായതേ തസ്മാത്-തതഃ(ഫ്) പുരുഷഃ(സ്) സംപ+ദ്യതേ .. 20

തേന പുരുഷേണ ജാത-മാ+ത്രേ-ണൈവ ബാ+ല്യാത്/പ്രഭൃതി
വി+ദ്യാ+ഗ്രഹണം(ങ്) കർത+വ്യം(ങ്) ഗുര-വോ്ഗ്നു-ഗ+ന്തവ്യാഃ .. 21

തതഃ(ഖ്) ക്രമാത്/പുംസസ്/തവേവ ചമത്/കൃതിർ/ജായ+ത്തേ .. 22

സ്വ+ച്ഛ-ദൃശാ ചി+ത്തവൃ+ത്തേഃ(ഫ്) പുരുഷ+സ്യ ഹേയോ-പാദേയ-
വിചാര ഉത്/പ+ദ്യതേ .. 23

താദൃ+ഗ്വിവേക-വതി സംകലി-താഭി-മാനേ
പുംസി+ സ്ഥിതേ വിമല-സ+ത്ത്വ-മയാ+ഗ്ന്യ/ജാതൗ .
സപ്താ+ത്മികാവ-തരതി+ ക്രമശഃ(ശ്) ശിവായ
ചേതഃ(ഫ്)പ്രകാശന-കരീ നനു യോഗ-ഭൂമിഃ .. 24

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ
മോക്ഷോപായേ ഉത്പത്തിപ്രകരണേ സാധക-ജ+ന്മാവ-താരോ
നാമ ഷോഡശോ+ത്തര-ശത-തമഃ(സ്) സർഗഃ .. 116 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
7.10.2023